

FORSVARET

Forsvarets operative hovedkvarter

1 av 2

Vår saksbehandler

KSJT Thomas Kristiansen, thokristianse@mil.no
+4775 53 64 22, 565 6422
FOH/STØTTE DIV/J4/MOV & TRASP

Vår dato

2023-07-11

Vår referanse

2023/028212-001/FORSVARET/ 443

Tidligere dato**Tidligere referanse****Til**

Mantena AS

Kopi til

Bane NOR SF
Jernbanedirektoratet

FOHs innspill verkstedsberedskap jernbane

1 Bakgrunn

Forsvaret er avhengig av en fungerende jernbane for å sikre sin beredskap i krise og krig. Jernbanemateriellets betydning er avgjørende for militær mobilitet både nasjonalt og på europeisk nivå, og Ukraina-konflikten er et eksempel på behovet for en effektiv jernbane som kan håndtere store mengder gods. Forsvaret har et behov for at jernbanen har tilstrekkelig kompetanse og materiell tilgjengelig samt ivaretagelse av nasjonal kontroll over viktig beredskapsutstyr. Forsvaret tar ikke stilling til konkurranseutsetting i jernbanesektoren, men erkjenner allerede eksisterende beredskapsmessige svakheter. Fra et forsvarsperspektiv er det viktig at vedlikehold av kritisk jernbanemateriell utføres i Norge.

2 Drøfting

Jernbanen spiller en avgjørende rolle i nasjonal beredskap, spesielt når det gjelder transport av militære landstyrker. Alliert mottak, forsterkning og vertsland for transitt er en viktig del av forsvarsstrategien som handler om å kunne ta imot og forsterke allierte styrker i tilfelle en konfliktsituasjon. Dette innebærer å ha materiell, infrastruktur og ressurser på plass for å kunne motta, transittere og støtte allierte styrker effektivt. Og videre kunne tilføre ekstra ressurser og kapasiteter til de allierte under en konfliktsituasjon. Øvelse Trident Juncture 2018 (TRJE18) var en NATO-øvelse som ble holdt i Norge i 2018 som involverte mer enn 50 000 soldater fra NATO-land og samarbeidspartnere. Norges vertsnasjonsstøtte inkluderte jernbaneinfrastruktur og –materiell. Videre blir nå Finland og Sverige medlem i NATO, noe som innebærer at Norge får en viktig rolle som transittland for å styrke alliert samarbeid og forsvarsevne.

Derfor er det essensielt å ha tilstrekkelig kapasitet og kompetanse for vedlikehold og reparasjon av jernbanemateriell i Norge, for å understøtte militære operasjoner i alle deler av konfliktspekteret. Imidlertid blir anbudsutsettingen av togvedlikehold gjennomført uten krav om at arbeidet skal utføres i Norge. Noe som kan resultere i en utflagging av det tunge vedlikeholdsarbeidet til utlandet. En slik utflagging vil betydelig svekke den nasjonale verkstedsberedskapen og redusere jernbanens evne til å bidra i ekstraordinære hendelser, krise og krig.

Dersom det tunge vedlikeholdet til utlandet, vil det være svært utfordrende å oppfylle kravene i forskriften om nasjonal beredskap på jernbane. I tillegg vil det kunne medføre tap av kompetanse, som igjen vil gjøre det vanskelig å raskt gjenoppbygge kapasiteten. Det er derfor nødvendig å stille tydelige krav om at tungt vedlikehold av jernbanemateriell må utføres i Norge, for å sikre tilstrekkelig

Postadresse

Postboks 800 Postmottak
2617 Lillehammer
Norge

Besøksadresse

Reitan
8058 TVERLANDET
Norge

Sivil telefon/telefaks

/

Militær telefon/telefaks

99/0500 3699

Epost/ Internett

postmottak@mil.no
www.forsvaret.no

Vedlegg**Organisasjonsnummer**

NO 986 105 174 MVA

verkstedberedskap. En annen viktig faktor å vurdere er tilgangen på høykostkomponenter og reservedeler. I en krigssituasjon er det avgjørende å ha tilstrekkelige lagre av disse delene for å opprettholde tilgjengelighet på jernbanemateriellet. Det må derfor foretas grundige vurderinger av hvor mye av disse komponentene og reservedelene som bør være tilgjengelige for å møte beredskapskravene.

3 Konklusjon

Det er nødvendig med en grundig konsekvensvurdering av anbudsutsettingen og utflagging av vedlikeholdsarbeidet på jernbanemateriell. Opprettholdelse av en nasjonal verkstedberedskap er avgjørende for å sikre vedlikehold av jernbanemateriell og bidra til nasjonal beredskap i kritiske situasjoner. Det anmodes om at innspillene tas i betraktning i den videre prosessen med anbudsutsettingen og utformingen av nasjonal beredskap på jernbane.

Håkon Warø
brigader
FOH

Dokumentet er elektronisk godkjent, og har derfor ikke håndskreven signatur.
